

Motion till riksdagen 2023/24:1973

av **Zara Leghissa m.fl. (S)**

Arbetsmarknadens utbildningsbehov för landets utveckling

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att verka för en utbyggnad av yrkesutbildningar inom komvux och yrkeshögskolan samt korta kurser på högskolan som speglar arbetsmarknadens behov och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att verka för en arbetsmarknadspolitik som understöder människors omställningsförmåga och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att utveckla landets universitet, i norra Sverige i synnerhet, med fler högskoleprogram och kurser som speglar arbetsmarknadens behov och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att verka för att inrätta specialist- och spetsutbildningar på universiteten, i norra Sverige i synnerhet, för att möta arbetsmarknadens behov och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Norrboten är Sveriges största län, utgör 25 % av Sveriges landyta och är Europas mest glest befolkade region. Mer än hälften av norrbottningarna bor inom några mils radie från residensstaden Luleå. Det skapar specifika förutsättningar för befolkningens tillgång till utbildning och arbetsmarknadspolitik.

Det måste vara möjligt att plugga, lära om och lära nytt utan att flytta. Arbetsförmedlingen måste finnas tillgänglig i varje kommun. Målet om full sysselsättning är fortfarande giltigt. Därför måste arbetsmarknadsutbildningar och andra arbetsmarknadsinsatser finnas tillgängliga så att människor kan rustas med kompetenser och erfarenheter som krävs för att gå från arbetslöshet till arbete.

I Norrbotten måste utbildningsutbudet spegla arbetsmarknadens behov. Således behöver en mångfasetterad flora av utbildningar finnas tillgängliga campusförlagt på LTU eller hos en utbildningsanordnare inom yrkeshögskolan. Det behövs även fler decentraliserade utbildningar, dvs utbildningar där stora delar av utbildningen gör att den som studerar kan leva och bo kvar i Norrbotten.

Vi behöver fler utbildningar tillsammans med fler utbildare och universitet i norra Sverige. Det kommer vara nödvändigt för att klara kompetensbehoven inom offentlig sektor och inom näringslivet. Det nya omställningsstudiestödet skapar möjligheter för människor att utbilda sig mitt i livet, för omställning eller utveckling.

Men utbildningsutbudet måste växa och vara tillgängligt utan krav på att den som ska studera måste flytta. Därför krävs ett stabilt och växande utbud av yrkeshögskoleutbildningar och korta högskolekurser som är tillgängliga oberoende av bostadsort. För att möjliggöra att alla människor ska kunna plugga där de bor bör ett distribuerat lärosäte etableras, dvs ett lärosäte som inte har en stark campusort utan istället finns tillgängligt på kommuners lärcenter och nära människor där de bor. Distansöverbyggande teknik möjliggör fjärrundervisning, distansundervisning och hybridundervisning som skulle kunna ge tillgång till högskoleutbildning i den egna kommunen, såväl i Norrlands inland som i skärgårdskommuner. Det är viktigt, inte minst för de små kommunernas kompetensförsörjning och framtidsutsikter.

Därför bör en utbyggnad av yrkesutbildningar inom komvux och yrkeshögskolan och korta kurser på högskolan som speglar arbetsmarknadens behov ske samt en aktiv arbetsmarknadspolitik som understödjer människors omställningsförmåga.

Även en utveckling av landets universitet, i norra Sverige i synnerhet, med fler högskoleprogram och kurser som speglar arbetsmarknadens behov bör ske. Specialist- och spetsutbildningar bör inrättas på universiteten, i norra Sverige i synnerhet för att möta arbetsmarknadens behov för den utveckling som nu sker.

Zara Leghissa (S)

Fredrik Lundh Sammeli (S)

Ida Karkiainen (S)